

การปรับปรุงการจัดสรรน้ำในโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าห้วยโงง จังหวัดหนองคาย เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ปัญหาการจัดสรรน้ำและแนวทางในการปรับปรุงการจัดสรรน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำในโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าห้วยโงงให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดสรรน้ำโดยองค์กรผู้ใช้น้ำของโครงการอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยรวบรวมข้อมูลทุกมิติของโครงการ และสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน 165 ตัวอย่าง คณะกรรมการองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน 40 ตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของโครงการ จำนวน 20 ตัวอย่าง ซึ่งทำการศึกษาในช่วงฤดูแล้ง ปีการเพาะปลูก พ.ศ. 2545/46 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่มีที่ดินทำกิน ไร่ละ 1-10 ไร่ ได้รับน้ำโดยตรงจากคลองส่งน้ำของโครงการ เฉลี่ย ไร่ละ 67.9 และรับน้ำผ่านที่เกษตรกรรายอื่นอีก ไร่ละ 32.1 สมาชิกส่วนใหญ่พอใจกับระบบการส่งน้ำของโครงการ และมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่โครงการ มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้รวดเร็วทันสถานการณ์อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนคณะกรรมการบริหารองค์กรผู้ใช้น้ำมีความเห็นว่า ควรมีการจัดทำตารางส่งน้ำ ตารางการซ่อมบำรุงรักษาคลองส่งน้ำ ปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ และเร่งรัดเงินงบประมาณ และเจ้าหน้าที่โครงการห้วยโงง มีความต้องการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำให้เข้มแข็ง เพื่อลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษา และลดปัญหาความขัดแย้งในการรับน้ำเข้าพื้นที่ของเกษตรกร

แนวทางการปรับปรุงการบริหารองค์กรผู้ใช้น้ำที่เหมาะสมคือ การจัดประชุม ชี้แจง จัดทำแผนการปลูกพืช จัดทำรอบเวรการส่งน้ำ พร้อมทั้งแจ้งให้สมาชิก คณะกรรมการบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำ ทราวล่วงหน้าทุกครั้ง เพื่อให้เกษตรกรได้ทราบถึงรอบเวรการรับน้ำของตนและปรับปรุงกฎ ระเบียบการใช้น้ำให้เข้มแข็ง ตลอดจน ปรับปรุงซ่อมแซมคลองส่งน้ำ และเครื่องสูบน้ำที่ชำรุดเนื่องจากการใช้งานมานาน ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ดี พร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการ คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำและเกษตรกรผู้ใช้น้ำ

Improvement of water resources allocation in Huai Mong electric pumping irrigation project, Nong Khai province is the surveyed research. The purposes of this project are to study the opinion of farmers who need water for cultivation, problems and to find out more efficiency solution of water resource allocation of this project and other similar projects by gathering the secondary information and interviewing stakeholder of the project consisting of 165 farmers, 40 project committee members and 20 project officers. The research was taken during dry season crop year 2002/2003. The statistic analysis are the percentage and the average values.

The results revealed that most members have their own land of 1-10 rai, about 67.9% get water directly from the project irrigation channels and 32.1% get water from other members. Most members are satisfied with the project irrigation system and think that the project's officers have quite high ability to solve problems promptly. However, the opinion of project committee views that the project officers should have the schedule of irrigation period, irrigation channel restoring together with improving the regulation and prompt budget. The opinion of Huai Mong project officers would like to set up the strong water using organization in order to decrease the expense in restoration and the conflict in water intake into their cultivated area.

The suitable solutions for improving the administration of water using organization are to have a meeting for informing and planning the cultivation as well as letting all members and committee know their turn of irrigation in advance together with improve the water using regulation. The project must also have to restore the irrigation channels and pumping machines maintenance which have been used for too long period and to be ready for use at all times. Encourage and public participation in working among the project officer and the committee of water using organization.